

Lapsikaappausuhka elämän varjona

KAAPATUT
LAPSET RY

Tarja Räisänen
Hillamaria Tuomi-Mark
Jani Vihervuori

Mitä lapsikaappaus on

Rikoslaki 25. luku § 5a:

Jos lapsen omavaltaisessa huostaanotossa

1) (alle 16 v) lapsen huoltoa koskevia oikeuksia loukaten lapsi viedään pois asuinvaltiostaan tai jätetään palauttamatta sinne ja

2) lapsen huoltoa koskevia oikeuksia oli poisviemisen tai palauttamatta jättämisen hetkellä tosiasiallisesti käytetty tai olisi käytetty ilman poisviemistä tai palauttamatta jättämistä,

rikosentekijä on tuomittava *lapsikaappauksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Alle 16 vuotias:

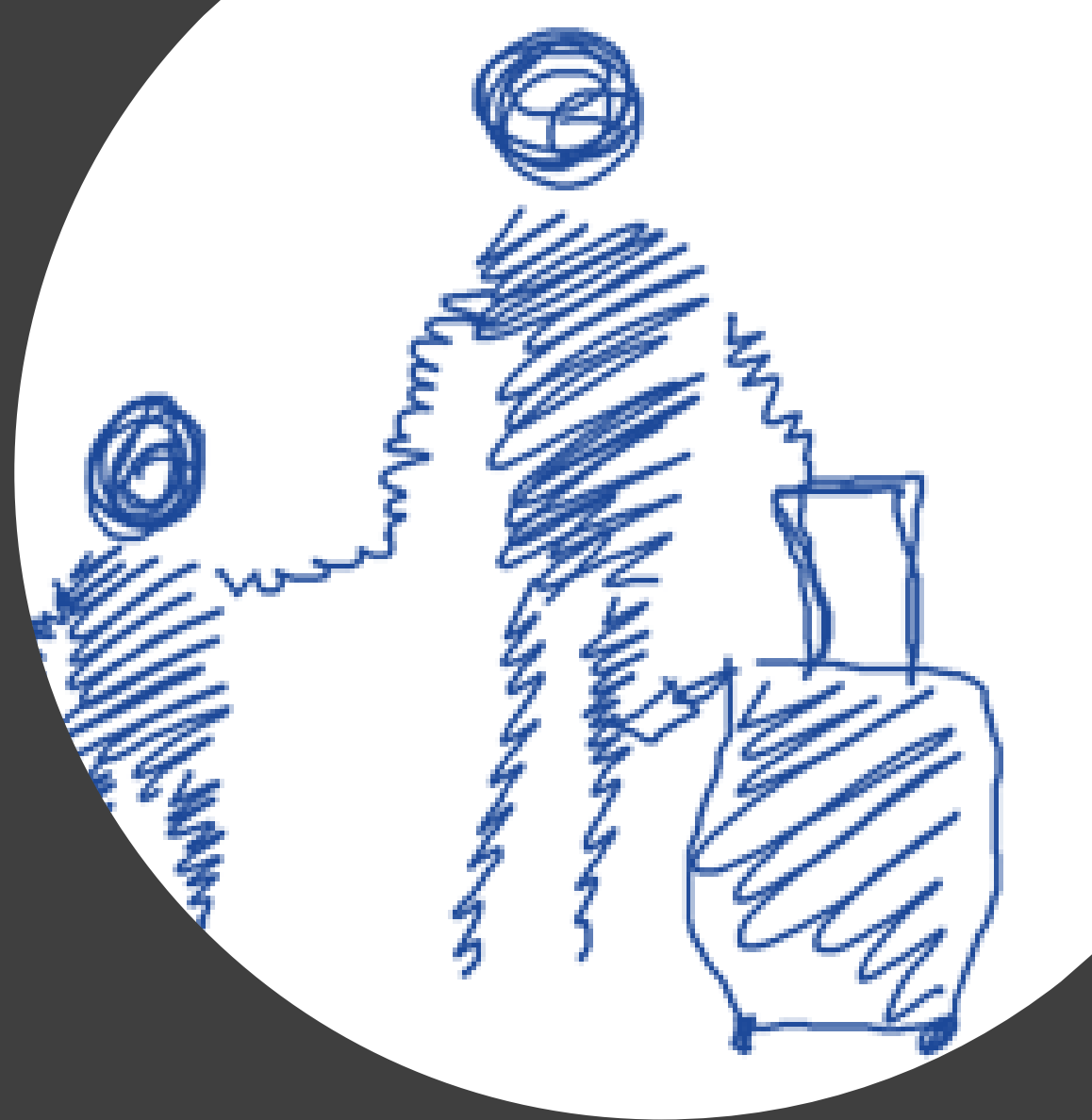
Lapsen huoltoa koskevia oikeuksia loukaten

- huoltaja voi vaatia lapsen palautettavaksi
- voi olla myös viranomainen
- yksinhuoltaja voi yksin päättää asuinvaltiosta
- huoltajuuteen tehtävänjakomääräyksiin kannattaa liittää, että lapsen asuinmaasta päätetään yhdessä

Lapsi viedään pois asuinvaltiostaan tai jätetään palauttamatta sinne

- lapsen tai vanhemman kansalaisuudella tai käyttämällä kielellä ei ole väliä
- kaappaus voi tapahtua Suomeen päin
- passi tai syntymäpaikka ei ratkaise
- vakinainen asuinmaa: missä lapsella on normaali elinympäristö, päivähoito, koulu, ystävät, sukulaisia, toisella huoltajalla työpaikka

Lapsen huoltoa koskevia oikeuksia oli poisviemisen tai palauttamatta jättämisen hetkellä tosiasiallisesti käytetty tai olisi käytetty ilman poisviemistä tai palauttamatta jättämistä

- huoltaja on tavannut lasta säännöllisesti ja/tai käyttänyt muitakin huoltajan oikeuksia ja täyttänyt velvollisuuksia

HUOM!

Lapsikaappausprosesseissa tarkastellaan vain sitä, toteutuvatko nämä seikat. Niissä ei mietitä kuka on paras huoltaja tai missä lapsen olisi hyvä asua.

kysymykset

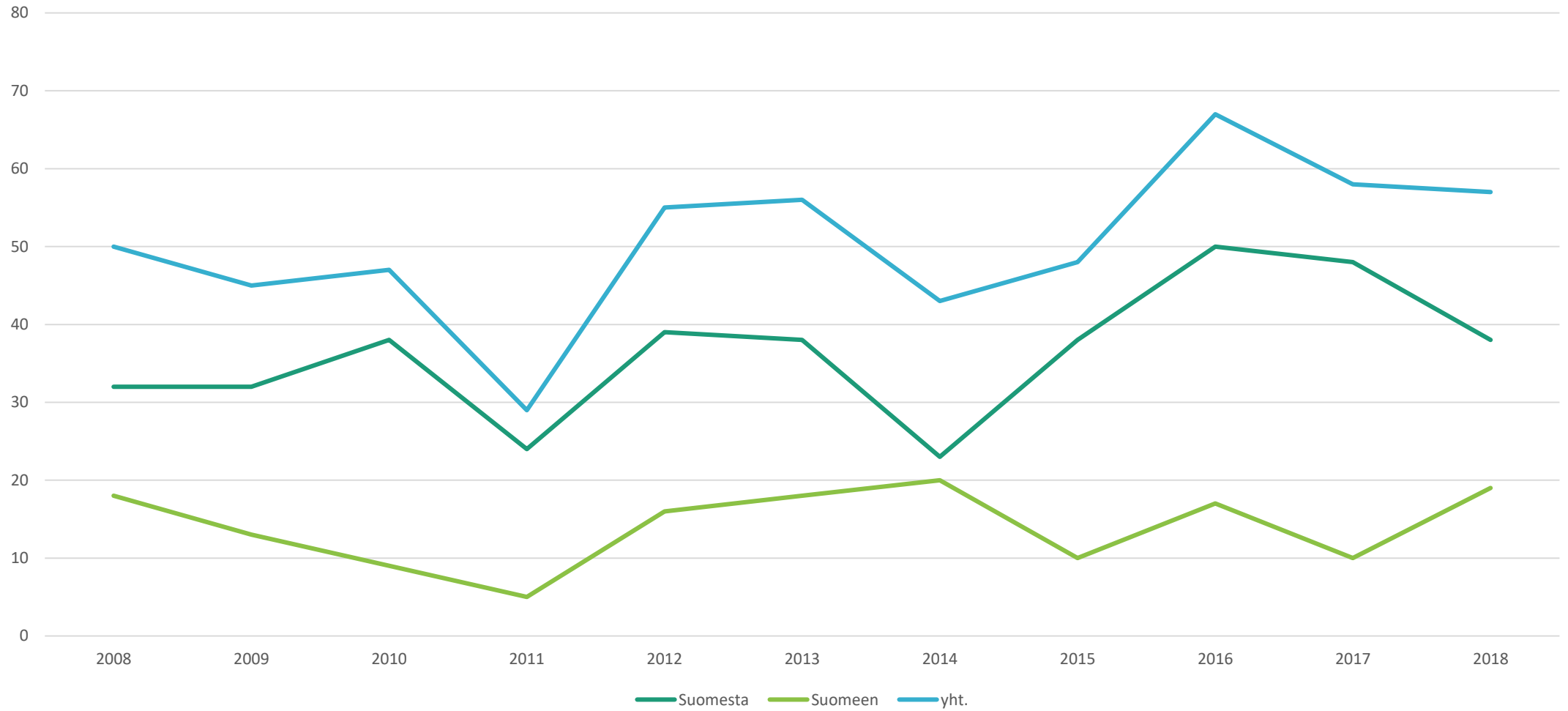
1. Minkä ikäinen lapsi on?
2. Onko taakse jäänyt (vanhempi, huoltaja)?
3. Mikä on lapsen vakinainen asuinmaa?
4. Minne lapsi on viety?

Lapsikaappaukset 2018

Minne	"Van-ho-ja"	Uusia 2018	Päättyi 2018	Huom.
Irak	3	3	1	sovinto
Iran	1			
Italia*	1			
Jordania	3			
Kenia	1			
Kiina		1		
Puola*	1	1		
Ranska*		6		kolme tapausta
Ruotsi*	1			jatko Turkkiin
Senegal	2		2	ei palautettu
Slovakia*	1			
Somalia	1		1	palannut
Sudan	1		1	lapsi täytti 16
Taiwan	1			
Thaimaa*	1	2		
Turkki*	1			kateissa
Ukraina*	1	1		
Valko-Venäjä*	1			
Venäjä*	1			
Viro*		2	1	hakemus peruttu
	22	16	6	32 lapsen kohdalla tilanne kesken 31.12.18
Suomi*	3	16	12	7 lapsen kohdalla tilanne kesken 31.12.18
Suomesta	38			
Suomeen	19			
KAIKKIAAN		57lasta kaapattuna vuonna 2018		
		39lasta kaapattuna 31.12.18		

Kaapattujen lasten lukumäärä 2008-18

Kärkimaat 2008-18, Suomesta Uudet kaappaustapaukset

Ruotsi	24
Viro	13
Espanja	11
Saksa	8
Yhdysvallat	8
Irak	7
Thaimaa	6
Turkki	6
Venäjä	6
Norja	5

Apua kaappausuhan arviointiin

- Kahdeksan kaappausuhan tunnusmerkkiä koottu yhdessä kymmenien vanhempien ja Kaapatut Lapset ry:n jäsenten kanssa.
- Käytössä mm. poliisin lapsikaappaustilanteita koskevan ohjeistuksen liitteenä
- Tiedot netissä ja ladattava tiedosto: https://ensijaturvakotienliitto.fi/kaapatutlapset/apua/#Apua_lapsikaappausuhan_arviointiin

Kaappausuhan tunnusmerkkejä – erimielisyys lasta koskevissa asioissa

Vanhempien välillä on vakavia erimielisyyksiä lasta koskevissa asioissa, kuten kasvatuksessa, uskonnossa, terveydenhoidossa, koulutuksessa, harrastuksissa.

Vanhempi pitää selvänä, että lapsi kuuluu hänelle tai hänen suvulleen (eikä tarvitse toista vanhempaa).

Vanhempi on uhannut tai yrittänyt kaapata lapsen.

Kaappausuhan tunnusmerkkejä – väkivalta perheessä

Vanhempi on syylistynyt

- ruumiilliseen tai henkiseen lähisuhdeväkivaltaan
- vainoamiseen
- lapsen kaltoinkohteluun.

Kaappausuhan tunnusmerkkejä - kotoutumiskysymykset

Vanhemmalla ei ole muita siteitä Suomeen kuin lapsi, hän ei ole kotoutunut tänne.

Vanhempi ei kunnioita suomalaisten viranomaisten päätöksiä lapsen huollosta, elatuksesta tai tapaamisoikeudesta.

Vanhempi on saamassa kielteisen oleskelupäätöksen, hänen kansalaisuushakemuksensa on hylätty tai hän ei edes halua hakea kansalaisuutta, vaikka yhdessä toiseen maahan muuttamisesta ei ole ollut puhetta.

Kaappausuhan tunnusmerkkejä – käytännön toimia

Vanhempi pyrkii saamaan käsiinsä lapsen asiakirjoja, kuten syntymä- ja terveystodistuksia, koulutodistuksia.

Vanhempi alkaa yllättäen opettaa omaa kieltään ja kulttuuriaan, vaikka ei ennen ole pitänyt asiaa tärkeänä

Vanhempi piilottaa tai tuhoaa omia asiakirjojaan, esittää väärennettyjä asiakirjoja

Vanhempi muuttaa varallisuuttaan rahaksi ja siirtää sitä toiseen maahan

Vanhempi luopuu vakinaisesta asunnosta tai työpaikasta tai menettää ne.

Vanhempi hakee lapselle matkustusasiakirjoja: passia, viisumia, henkilöllisyystodistusta ilman, että on sovittu matkasta yhdessä.

Mitä useampi kohta listalta täyttyy,
sitä varmemmin kannattaa hakea apua.
